

ROSTRA ECONOMICA

IN DIT NUMMER :

Pais Exit	pag.	1
Jaarverslag S.E.F. 1953-1954	"	2
Baccalaureaat	"	3
Redactioneel	"	5
Onder de Hanobalken	"	6
Economie in 16 tekeningen	"	7
Marktvormen en Ordeningsbeginselen bij de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal	"	8
Scriptiebloempjes	"	12
Vervangingswaardeperikelen	"	12
Econometristenlied	"	14
A.I.E.S.E.C.-Verslag	"	15
A.I.E.S.E.C.-Stages	"	16

Nieuwe drukken
De moderne onderneming

In de serie De Moderne Onderneming verschijnt van Prof. de Wolff „De bedrijfsstatistiek“ de derde druk. Uitgebreid met o.a. beschouwing over de beginselen multipele correlatierekening, bepaling gemiddelde levensduur, wet van Pareto. Uitvoerig prospectus gratis op aanvraag.

N. Samsom n.v. - Alphen a.d. Rijn

Ook verkrijgbaar via de boekhandel

Zo juist verschenen de nieuwe druk van:

VAN SOEST & PEETERS, Belastingen
Prijs f 15.—
PEETERS, VAN SOEST & MEERING
Leidraad bij de belastingstudie, deel I
Prijs f 15.—
Samen met deel II
Prijs f 25.—
Deel II verschijnt eind 1954

Verkrijgbaar bij:

De Academische Boekwinkel
P. H. VERMEULEN

GRIMBURGWAL 13 t.o. 't Binnengasthuis
Amsterdam-C. Telefoon 48312-41674

BOEKHOUDEN

Opleiding en repetitie voor

Tentamen en Praktijkexamen
v.d. Kuij & Sinnema

Aanmeldingsadres: Utrechtsestraat 132

Tel. 45079 en 716175

ROSTRA ECONOMICA

MAANDBLAD VAN DE STUDIEVERENIGING DER ECONOMISCHE FACULTEIT
VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Redactie:

J. G. van Beeck
H. H. J. Nordemann
P. A. M. van Philips
R. J. van Bemmelen
J. N. Spruit

Redactie-adres:
Spinozastraat 19 bv.
Amsterdam-C.
Administratie-adres:
Koninginneweg 152
Amsterdam-Z.

DECEMBER 1954

DERDE JAARGANG

NR. 9

PAIS EXIT

*Drs Pais: Van Rostra volschrijven naar een dissertatie
schrijven: Il n'y a qu'un pas.*

BUL

De naam A. Pais (A. staat voor Arie) parasseert sinds het vorige nummer niet meer in de kop van ons tijdschrift, zoals de aandachtige lezer ongetwijfeld reeds bemerkte. Stel U gerust, het betreft hier geen R.I.P., doch slechts een afscheid uit de kring der redactie. In het behalen van de doctoraal-bul zag hij een gereede aanleiding om zijn plaats aan enkele inmiddels opgetreden jongeren, af te staan. Wij hebben ons uiteraard afgevraagd wat de betekenis is, die Pais als redacteur

voor Rostra heeft gehad. De lezer van een tijdschrift als het onze bepaalt in het algemeen zijn waardeoordeel op basis van de kwaliteit van het hem door de redactie voorgeschotelde. Juist op dit punt vernemen wij nogal eens critiek. Zonder in een oratio pro domo te vervallen veroorloven wij ons op deze plaats vast te stellen, dat men daarbij wel eens vergeet deze bezwaren te zien tegen de achtergrond van de feitelijke inertheid van ons, economen, op het stuk van activiteiten die niet direct in het schema van onze studie vallen. Hoe dit ook zij, Rostra is langzaam doch zeker de geboorteweëen te boven gekomen en het draagt ongetwijfeld de mogelijkheid in zich om een algemeen gewaardeerd fenomeen in onze faculteit te worden. De basis voor deze verheugende, ontwikkeling te hebben gelegd is nu met name de verdienste van Pais, een verdienste welke ongetwijfeld een belangrijke verantwoordelijkheid legt, niet alleen op de schouders van zijn opvolgers, maar ook, men vergeve ons moraliseren, op die van de economen in het algemeen.

Thans heeft Pais het probleem, hoe binnen de omslag van Rostra een adequate inhoud te krijgen, verwisseld voor dat van zijn promotie-onderwerp. Moge hij daarbij minstens evenveel succes boeken, zodat Rostra binnen afzienbare tijd zijn promotie kan vermeiden. Red.

S. E. F.

Op 2 November hield de S.E.F. haar ditmaal zeer druk bezochte Jaarvergadering en wanneer in die dagen twee mensen in een verhit gesprek over de verkiezing gewikkeld waren, was het voor een buitenstaander niet altijd duidelijk of het om de Amerikaanse parlementsverkiezing dan wel over het nieuwe S.E.F.-bestuur ging.

Rostra, A.I.E.S.E.C. en beleidskwesties kwamen ter sprake. Critiek verstomde snel na de duidelijke uiteenzettingen

van de voor de diverse zaken verantwoordelijke personen.

Het oude bestuur gaf onder dankzegging de (voor dit doel geleende) hamer over aan het nieuwe, dat als volgt is samengesteld:

J. W. Pennink, Voorzitter; R. J. v. Bemelen, Secretaris; P. B. M. Bröcker, Penningmeester; Mej. A. van Splunter, Secretaresse; A. J. Eiff, Commissaris I; L. F. Klein, Commissaris II.

Aan het Jaarverslag van de afgetreden voorzitter, J. Stelpstra, ontlenen wij het volgende:

JAARVERSLAG S.E.F. 1953-1954

Het afgelopen jaar overziende moet ik met een spijtig gevoel constateren, dat het niet buitengewoon gunstig is geweest, maar kan ik met genoegen vaststellen, dat het evenmin buitengewoon ongunstig was.

Als ik zeg, dat dit jaar niet gunstig afstak tegen andere jaren, dan denk ik in de eerste plaats aan het geringe aantal sprekers, dat het Bestuur bereid vond voor de leden op te treden. Naast de voordracht van Dr Van de Wiel op onze 32e Dies was het alleen Prof. Wold uit Uppsala, die op zijn rondreis door Nederland tijd vond om op 27 Januari zijn verhelderende ideeën omtrent „Statistische methoden van het gezichtspunt van exacte en sociale wetenschappen” voor de S.E.F.-leden te ontvouwen. Het zoeken naar en het vinden van sprekers is een zaak die veel tijd in beslag blijkt te nemen en het is het Bestuur dan ook een groot genoegen voor het lopende studiejaar reeds toezegging te hebben mogen ontvangen van twee sprekers.

Om met het interne gebeuren nog even voort te mogen gaan: op 24 Maart vierde de S.E.F. haar 32e Dies. De adjunct-directeur van het Landbouw-Economisch Instituut, Dr E. van de Wiel, hield des morgens een inleiding over „Practische moeilijkheden bij de verwezenlijking van de integratie van de Europese landbouw”. Des middags werden films vertoond over de productie van automobielen, over een juist gebruik van een typekamer en over het nationale inkomen, terwijl de viering werd besloten met een geanimeerde thé dansant in „Die Port van Cleve” met medewerking van de

Sugarfoot Stompers o.l.v. de heer Nordemann.

Het contact met de Economische Faculteitsvereniging aan de Vrije Universiteit (E.F.V.U.) is alleszins bevredigend geweest. Op 9 November had Uw Bestuur een bijeenkomst met het Bestuur van die vereniging ter bespreking van het onderwerp van de Economenconferentie 1954. Op de keuze van dat onderwerp heeft Uw Bestuur belangrijke invloed weten uit te oefenen. Voorts waren 2 leden van het Bestuur in de gelegenheid de viering van het eerste lustrum van de E.F.V.U. bij te wonen en het Bestuur van die vereniging daarbij geluk te wensen.

De P.S.F.V. nodigde de S.E.F.-leden uit op 11 Februari een door haar georganiseerd bezoek aan de effectenbeurs bij te wonen. Van S.E.F.-zijde bestond hiervoor zoveel belangstelling, dat slechts enkele P.S.F.-ers konden worden toegelaten.

Van 26 tot 29 April organiseerde de Vereniging „De Amsterdamsche Haven” onder auspiciën van de beide Economische Faculteiten en met medewerking van beide Faculteitsverenigingen hier ter stede een bezoek van Duitse verkeerseconomen aan Amsterdam. De S.E.F. was in de gelegenheid enkele van haar leden aan deze excursie te laten deelnemen. Het ligt in het voornemen van „De Amsterdamsche Haven” deze bezoeken jaarlijks met studenten van steeds andere nationaliteit te herhalen.

Tijdens het genoemde bezoek mocht Uw Bestuur nog de gastheer zijn van een student uit India, die ons land enige dagen bezocht en zich aan het

eind van zijn verblijf hier te lande als hoogleraar ontpopte.

Het was Uw Bestuur een genoegen op 30 November 1953 de inaugurele rede van Prof. De Wolff bij te wonen en hem ter gelegenheid van zijn inauguratie geluk te wensen. Op 20 September 1954 mochten Uw voorzitter en Uw ab-actis Prof. Tinbergen feliciteren met zijn erepromotie aan onze Faculteit. Zoals U wellicht weet heeft ook de S.E.F. in het verleden enige malen in belangrijke mate mogen profiteren van de kennis van Prof. Tinbergen. Op 1 October j.l. promoveerde tot Doctor in de Economische Wetenschappen de heer Advokaat, oud-bestuurslid van de S.E.F., met welke promotie Uw Bestuur de heer Advokaat als eerste na de hoogleraren van onze Faculteit mocht complimenteren.

Tenslotte wil ik enkele woorden wijden aan het contact met de Faculteit. Op 26 November en 2 Maart mocht Uw

voorzitter resp. Prof. Masoin en Prof. Rouquet la Garrigue, die op uitnodiging van de Faculteit voordrachten kwamen houden, de hand drukken en bij die gelegenheid weer eens te meer constateren, dat het gemakkelijker is Frans te verstaan dan te spreken.

Een wens die reeds jarenlang door S.E.F.-besturen bij bezoeken aan hoogleraren naar voren werd gebracht, nl. het invoeren van werkcolleges, ging dit jaar eindelijk in vervulling. Tevens ging de Faculteit gedeeltelijk in op het door Uw Bestuur geuite verlangen naar een leerstoel voor verkeerseconomie door dit jaar een aantal voordrachten over verkeerseconomie te doen houden. Het is de hoop van het Bestuur, dat op den duur voor dit vak een volwaardige leerstoel zal worden ingesteld, evenals het Bestuur zulks wenselijk acht voor landbouw-economie.

BACCALAUREAAT

Fac. der Economische Wetenschappen

Met ingang van het tweede trimester van den cursus 1954/1955 stelt de Economische Faculteit de gelegenheid open tot het afleggen van een nieuw examen, het zogenaamde baccalaureaatsexamen. Dit examen is bedoeld voor hen, die na hun candidaatsexamen hun studie niet willen voortzetten tot het doctoraalexamen, dat bij uitsluiting de waarlijke voltooiing blijft vormen van een volledige universitaire studie. Met het baccalaureaatsexamen kunnen zij een korte, afgeronde, doch meer elementaire studie in de economische wetenschappen afsluiten.

Het baccalaureaatsexamen omvat de volgende vakken:

- 1e de leer van het bankwezen en van de internationale economische betrekkingen;
- 2e de beginselen en techniek van de interne en externe organisatie;
- 3e het boekhouden, het handelsrekenen en de techniek van de handel;
- 4e tenminste één door de candidaat te kiezen vak uit de volgende vakken:
 - a. belastingrecht;
 - b. arbeidsrecht;
 - c. publiek recht van het bedrijfsleven;

- d. onder goedkeuring van de faculteit enig ander vak uit de vakken der faculteit of ener andere faculteit.

Hoewel het baccalaureaatsexamen uiteraard volgt op het candidaatsexamen, kan de opleiding voor eerstgenoemd examen reeds worden gevolgd terwijl men zich nog op het candidaatsexamen voorbereidt. De faculteit stelt zich voor, dat degenen, die het baccalaureaat willen verwerven, de speciale colleges ten behoeve van dit examen, zullen volgen in hun tweede studiejaar naast de gewone candidandi-colleges, een verplichting zal echter in dit opzicht niet bestaan zodat men desgewenst de baccalaureaatscolleges ook in een later jaar kan volgen, hetzij vóór, hetzij na het candidaatsexamen.

In het vak „leer van het bankwezen en van de internationale economische betrekkingen“ zal Prof. Verrijn Stuart een speciaal college geven gedurende één uur per week en wel op Woensdagmorgen 9-10 uur. In het vak „beginselen en techniek van de interne en externe organisatie“ zal onder leiding van Prof. Van der Schroaff en van Prof. Haccoû door den Heer C. Niepoth een speciaal college worden gegeven gedurende 2 uur per week

en wel op Maandagmorgen 10-12 uur. In het vak „boekhouden, handelsrekenen en techniek van den handel“ zal een speciaal tentamen worden afgenomen, waarvan diegenen zullen worden vrijgesteld, die in het bezit zijn van een daartoe door de faculteit erkend z.g. praktijkdiploma boekhouden of de Akte M.O. Boekhouden; een college in dit vak zal niet worden gegeven. In de overige vakken dient men gedurende één jaar de gewone doctoraalcolleges van de betrokken hogleraren te volgen.

De regeling betreffende een verplichte stage bij een wetenschappelijk instituut, zoals die is vastgesteld voor de doctorale studie, geldt ook voor het baccalaureaatsexamen; omtrent alle aangelegenheden in verband met de stage, wende men zich tot Prof. Haccoû.

TOELICHTING

Een enkel woordje over de achtergronden, de aard en betekenis en de perspectieven van de baccalaureaatsstudie als hierboven - overigens duidelijk - aangekondigd.

Het is niet louter norm en theorie, maar de praktijk leert, dat een aantal studenten het doctoraal-examen wel degelijk na 6 jaar studie kan afleggen. Het gros doet er echter 7 à 8 jaar of nog langer over. Daarbij komt voor velen de militaire dienst van 2 jaar. Het bedrijfsleven vraagt voortdurend om jongere, maar toch wetenschappelijk geschoolde krachten („Grote Vier“, Kamer van Koophandel en Fabrieken, Mij voor Nijverheid en Handel, „Hou en Trouw“). Rotterdam stelde in 1952 de baccalaureaatsstudie in. Wij volgen nu.

Het bestaande candidaats-examen, hoewel voor sommigen de eindstreep, vormt geen beëindiging van een waarlijk afgeronde universitaire studie. Het nieuwe baccalaureaats-examen zal dit wel zijn, uiteraard van een kortere, lichtere en minder diepgaande academische eindstudie dan het doctoraal examen. Anders dan in Rotterdam — en verklaarbaar uit de andere structuur van ons candidaats-examen — zullen de enkele colleges voor de baccalaureaatsstudie desgewenst reeds vóór het candidaats-examen gelopen kunnen worden. Speciaal het derde

jaar zal hiervoor geëigend zijn, omdat men dan toch geen of bijna geen andere colleges heeft. Misschien het tweede jaar, maar dan is men reeds zeer bezet met colleges. En in elk geval moet men een behoorlijk grondslag hebben, bijvoorbeeld in de vorm van het (na Kerstmis van het tweede jaar af te leggen) tentamen burgerlijk recht en inleiding recht, wil men de (overigens voor candidaten bestemde) colleges arbeidsrecht, of belastingrecht, of publiekrecht van het bedrijfsleven kunnen volgen en verwerken. De Faculteit meent, na lang intern en extern beraad, een nieuwe kortere economische eindstudie van hoger onderwijs met een mooie structuur, in het leven geroepen te hebben. In de praktijk zal moeten blijken of de werkgevers in het bedrijfsleven de afgestudeerde baccalaurei tot zich roepen en aan hen de plaatsen geven, waarvoor het niet nodig is, dat men doctorandus is. Zo zal het slagen van dit studieplan in hoge mate mede van het bedrijfsleven afhangen.

J. Valkhoff

Drukkerij Gehr. Bierau

2e Jac. v. Campenstraat 69

AMSTERDAM-Z.

Telefoon 90147

Alléén
beter verzorgd
drukwerk

REDACTIONEEL

Het is goed, zich van tijd tot tijd te bezinnen op wat bereikt is en de koers die men verder wenst te volgen.

De Rostra is een begrip geworden en de vele klachten over het niet ontvangen van het laatste nummer (schrijft U even een kaartje naar het nieuwe administratieadres s.v.p.) bewijzen, dat men het, ondanks critiek, toch graag om de 2 maanden in de bus krijgt.

Maar het doel, zoals wij dat zien, is nog niet bereikt. Wat is dan dat doel? Op de druk bezochte jaarvergadering van de S.E.F. bleek duidelijk, dat een nauwer contact tussen de studenten onderling en met de Hoogleraren als een sterke behoefte wordt gevoeld. Zolang wij, S.E.F.-leden, een grauwe massa vormen zonder uitgekristalliseerde mening over onze studie en daarmee samenhangende vraagstukken, kunnen wij niet verwachten, dat er met ons oordeel rekening gehouden wordt.

Een van leven bruisend verenigingsorgaan, waarin voorstellen worden gedaan, meningen geuit en opbouwende, liefst geestige critiek wordt geleverd, is het meest geëigende middel om uit de apathie van onze faculteit te raken.

Onze Hoogleraren zitten niet stil, dat blijkt ook weer uit het thans inge-

PROF. WITTEVEEN

Wiens lezing over de **Conjunctuur in onze tijd**, onlangs gehouden voor de accountantsdag, sterk de aandacht trok, zal **begin Februari voor de S.E.F.** een voordracht houden, waarschijnlijk op Donderdagavond 3 Febr. Let U dus op het mededelingenbord!

voerde Baccalaureaat; waar blijven de reacties van de zijde der studenten? Daarnaast wil de redactie door het opnemen van artikelen, over onderwerpen die van algemeen belang kunnen worden geacht, en waarover de schrijver meent meer dan een ander te weten, de Rostra een interessante inhoud geven en aan aanstaande publicisten in de Economist een „steppingstone“ bieden.

Tenslotte zult U de belangrijkste mededelingen betreffende de studie en de S.E.F. steeds in de Rostra vinden, alsmede verslagen van door Gasthoogleraren gehouden lezingen of een sporadisch voorkomende ere-promotie. Een enkele maal zult U ook de gewaardeerde bijdrage van de hand van een Hoogleraar aantreffen. Wij verwachten dus een vloed van copie voor de 20e Januari. Weest niet te bescheiden; waar nodig kunt U op onze steun rekenen en bij afwijzing zal onze critiek slechts opbouwend zijn.

De redactie wenst U prettige Kerstdagen en een vruchtbaar Nieuwjaar. Wat zegt U, wenst U de Rostra hetzelfde? Dank U. Maar dat hangt ook van U persoonlijk af.

BELANGRIJK!

Als U het volgende nummer van de Rostra wilt ontvangen, de volledige adreslijst van economie studerenden, enz.

En als U ook vindt, dat de S.E.F. **alle** studenten aan de economische faculteit moet kunnen tegenwoordigen,

maar U bent geen A.S.V.A.-lid (en daardoor automatisch S.E.F.-lid)

Stort U dan f 2.50 op Gem. Giro S 457 of Postgiro 186819, ten name van de penningmeester van de S.E.F., onder vermelding van naam en adres.

ONDER DE HANEBALKEN

(Opgedragen aan de eerstejaars)

U moet beslist niet denken, dat het aanschouwelijk en pragmatisch onderwijs voor de studenten, met stenciltjes en schema's, in onze faculteit iets is, dat onder invloed van de steeds toenemende druk van het Amerikaanse stempel op onze West-Europese beschaving zijn intrede deed met de klinkende munten, die ons landje gedurende enige jaren zijn komen binnenrollen om zorgvuldig in koelkasten opgeborgen te worden, ter geleidelijke ontdooiing, naarmate wij ons best deden om door onze vereende inspanningen de aangeboden hulp waardig te zijn.

Verre van dien. Wij kenden dat reeds lang. Ge behoefde maar tot 1950 ons geliefde Universiteitsgebouw opletend rond te wandelen en het dictaat O V ontrolde zich voor Uw oog. Hooq, laag, links en rechts, sprong van allerlei bordjes de naam: SEMINARIUM VOOR BEDRIJFSHUISSHOUDKUNDE te voorschijn. Kamer 10, kamer 18, kamer 38 oud, kamer 39, overal had de bedrijfseconomie zich hecht genesteld en de geografische decentralisatie ondervond men aan den lijve, als men kilometer na kilometer had afgelegd om, trap op trap af, te pogen iemand te vinden, bij wie men tentamen mocht afleggen of welgemeende adviezen kon verkrijgen. Toch ontmoette men in al deze ruimten steeds dezelfde hooqleraarsgezichten en men trof meestal wel aan degenen, bij wie men ontboden was of die er volgens het rooster zitten moest. Is dat niet het doorslaand bewijs, dat de functionele centralisatie met succes behouden was en dat er blijkbaar systeem in de ogenschijnlijke dolheid zat?

Die goede oude tijd! De tijd waarin het Seminarium nog bezocht werd door vredig gehulfd vrouwen, die de kloosterstilte moesten verlaten om universitaire kennis te vergaren en zielsblij waren, dat zij een poze serene rust konden verkrijgen achter een deur, waarvan het opschrift in het eerste woord althans iets eigens garandeerde.

De tijd, dat ook de assistent geografisch los was van zijn chefs, met een barre woestenij van duffe kolenzolders tussen hem en zijn werkgevers in. De bergen cokes, te passeren na het moeizaam tot stand gekomen contact,

leverde hem projectieltjes, terug te vinden achter boeken en stapels tijdschriften door de conservatrice, als ze eens rondging om de gezagsuitoefening te effectueren.

Jaarverslagen bestuderen in schemerig duister, wie 't eerst komt 't eerst zit, lekker warm, gezellig hokje, hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Waar is die tijd, dat een adjunctassistente nog haar stem kon verheffen om tot ernstige studie te manen en de lunchpakketten onderling uitgewisseld werden, want dan wist je tenminste niet wat er op zat.

Die tijd, o eerstejaars, is voorbij, die komt niet terug. Men kent één begrip: Kamer 38 en als ge dat uitspreekt moet ge al op de tenen gaan lopen en Uw stem tot fluisteren laten zakken. De peuk werpt ge bij de fransozen snel op het zeil, ge treedt ernstig de staatsietrap op en ge begeeft U door een krachtig tegenstrevende deur (nou als 't dan moet, ala dan) binnen in het heiligdom. Stilte en afzondering zult ge er vinden. Ge trekt U terug in Uw privékapelletje, ge komt terecht in celletjes, waarvan de deuren met spiedgaatje Uw tijdelijke verdwazing tijdens de proeven van bekwaamheid zo duivels accentueren en de bedrijfseconomie wordt hier dus pas echt beoefend, waar vroeger de muizen bal hielden en door assistenten in handdoeken op het bureau van de conservatrice gedeponereerd werden.

Goed, we zijn dus nu ernstiger geworden, we weten wat we aan het vak verschuldigd zijn. Maar al is het minder gezellig, is de student er minder welkom? Ach neen, dat wilde ik nu juist zeggen. Het Seminarium is een tussenstation, waar ge op Uw weg naar het stukje papier met watermerk en twee innig begeerde handtekeningen (de Uwe ook nog met zenuwinktspettertjes erop) maar eens moet komen neuzen in alle materiaal, dat daar door de docenten voor U vergaard is. Het lijstje werd in het Octobernummer gepubliceerd, opdat ge ziet, dat die ruimte onder de balken heus ergens voor gebruikt wordt.

En alle, alle scripties liggen er, van den beginne af! Wist ge, dat die altijd allemaal, allemaal te voorschijn komen, als gij de Uwe inlevert? Het treft ons namelijk zo vaak, hoe een-

drachtig van zin men bepaalde zaken behandelt; men ziet hoe Uw oudere collega geen moeite te veel is om opbouwende hulp te verlenen bij het vasthouden van de naald, die de moeizame steekjes op de broddellap moet priegelen. Maar al die zelfde patroontjes vervelen ons toch wel, hebben we tegen elkaar gezegd, geef ons maar een Appeltje of een Picasso. Ach, ik keuvelde wat, terwijl ik me had voorgenomen U er ernstig op te wijzen, dat wij boven op zolder voor U klaar staan, voor alles en nog wat. Niet alleen om U 's Konings wapenrok nog wat langer te besparen, maar, echt waar, om U te helpen bij Uw studie, zeker in de aanvang. Loop er eens in, vraag eens naar een boek, een tijdschrift of een statistiekje. Heus, als 't niet zoek is, wordt het U prompt gebracht. Weliswaar onder allerlei beperkende voorwaarden, maar ik zeide U toch, we maken er ernst van, de tijden van olim zijn voorbij! Zoudt ge dat nu willen geloven, na deze regels? Ik weet het niet, kan het me nauwelijks voorstellen, maar dan zullen we het U in de komende jaren

wel bewijzen, assistenten, adjunctassistenten, allemaal. Want de leiding heeft ons dat opgedragen en dan doen we het naar beste weten en kunnen. 51 Treden op, binnen zonder kloppen. Wie durft 't?

E. Limperg.

Ben je al eens bij

SCHRÖDER & DUPONT

geweest?

Het is die prettig modern ingerichte boekhandel op de

KEIZERSGRACHT 516

Vlak bij de Leidsestraat

TOT VANMIDDAG!

ECONOMIE IN 16 TEKENINGEN

(negende aflevering)

Autonome impulsen en geïnduceerde reacties. en toch evenwicht!

(Uit het jaarverslag van de Babylonische Bank, anno 1955 v. C.)

Marktvormen en Ordeningsbeginselen bij de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal

De ruim twee jaar oude E.G.K.S. staat weer in het centrum van de belangstelling, nu de Nederlandse regering als één der eersten een geschil met de Hoge Autoriteit voor het Hof heeft gebracht, de banden met Engeland nauwer aangetrokken worden, stemmen opgaan om de Gemeenschap uit te breiden tot de hele energiesector en het transportwezen en Jean Monnet, de president der Hoge Autoriteit, af gaat treden om zijn handen vrij te hebben voor de Europese integratiepolitiek op een breder front.

Wat weten wij, a.s. economen, eigenlijk af van deze eerste étappe op de weg naar een rationeler en krachtiger Europese economie, met unieke economische, juridische en politieke aspecten?

Voor ons ligt een Verdrag tot oprichting van een Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, waarin de modernste economische inzichten konden worden verwerkt.

Dit verdrag, dat in Mei 1951 werd ondertekend en in Juni 1952 door elk der zes parlementen was geratificeerd, draagt een supra-nationale Hoge Autoriteit (10 Aug. 1952 geïnstalleerd) op de in het Verdrag gestelde doeleinden van welvaartsverhoging te bereiken door de organisatie van een gemeenschappelijke markt. Kolen, ijzererts, schroot en staal moeten er vrij kunnen circuleren.

Verdragen zijn er in de loop der tijd genoeg gesloten, maar het bijzondere is, dat er ditmaal een supra-nationaal Gerechtshof is ingesteld welks vonnissen dezelfde rechtskracht hebben als een nationaal vonnis in ieder der deelnemende landen.

Artikel 1 van het Verdrag zegt, dat de E.G.K.S. gebaseerd is op een gemeenschappelijke markt, gemeenschappelijke instellingen en gemeenschappelijke doelstellingen.

We willen daarom de vraagstukken eens nader belichten, die liggen op het gebied van de marktvormen, welke

de E.G.K.S. zullen kenmerken, de ordeningsbeginselen (prijsmechanisme of centrale leiding), die er zullen heersen en de doeleinden.

„Volkomen concurrentie”, een centraal thema in het Verdrag.

Het organiseren van een zo groot mogelijke mate van mededinging is één der taken van de Hoge Autoriteit.

Nu is volkomen concurrentie, zoals wij weten, een onbereikbaar grensgeval van een hele reeks mogelijkheden, die aan de andere zijde wordt afgesloten door het zuiver monopolie.

De Klassieken meenden, dat deze ideale marktform niet alleen de meest wenselijke, maar ook de meest natuurlijke was en dus vanzelf ontstond, als met name de staat zich maar van inmenging onthield.

Volgens het moderne inzicht echter, moet de volkomen markt, gepaard met vrije, atomistische concurrentie, als men het al wenst, bepaaldelijk geconstrueerd en bewaakt worden, omdat de concurrentieverhoudingen uit zich zelf juist tenderen naar oligopolistische en monopolioïde marktstructuren.

Deze tendenz komt niet in de laatste plaats tot uiting in de kolen- en staalsector.

Grote kapitaalintensiteit in de staalindustrie, het belang van sociale rust onder de zo geconcentreerde mijnwerkersbevolking, conjunctuurgevoeligheid en inelasticiteit van de totale vraag op korte termijn, zijn evenzovele factoren die deze basisindustrieën tot een geliefd terrein voor overheidsbemoeiing en kartelafspraken maakten.

Vooraf in de ijzer- en staalindustrie, waar de afschrijvingen op hoogovens, staalovens, walswerken, enz. een voornaam deel der kostprijs vormen, was het streven der producenten gericht op een onbezorgde nachtrust.

Zo ontstonden eerst de nationale kartels en tenslotte, onder leiding van Lotharingen, in 1926 het Internationale Staalkartel.

De peilers van dit kartel waren een

verbod van concurrentie op elkaars binnenlandse markt, een quotaverdeling voor de verschillende nationale bedrijven op één binnenlandse markt en tenslotte een quota systeem voor de gezamenlijke uitvoer.

Een traditionele angst voor vrije prijzen bepaalde dus de houding der staalproducenten t.o. het Verdrag tot oprichting van een E.G.K.S., waarvan art. 2 als volgt luidt:

„De E.G.K.S. heeft ten doel, in harmonie met de algemene economie der deelnemende Staten en daartoe in staat gesteld door de instelling van een Gemeenschappelijke Markt overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, bij te dragen tot de economische ontwikkeling, de uitbreiding van de werkgelegenheid en de verhoging van het levenspeil in de deelnemende Staten.

De Gemeenschap moet in toenemende mate de omstandigheden scheppen, die uit zichzelf de meest rationele verdeling van de productie op een zo hoog mogelijk peil verzekeren en daarbij zowel de continuïteit van de werkgelegenheid waarborgen, als vermijden, dat in de economie van de deelnemende Staten fundamentele en duurzame moeilijkheden worden veroorzaakt.”

De woordjes „uit zichzelf” tonen aan, dat, voorzover mogelijk de voorkeur moet worden gegeven aan vrije werking van het prijsmechanisme als ordenend beginsel, waartoe de Hoge Autoriteit dan de omstandigheden heeft te scheppen.

De wijze waarop het prijsmechanisme haar taak vervult nu, is o.a. in hoge mate afhankelijk van de marktform, huiselijker gezegd: van de concurrentieverhoudingen en de graad van handelingsvrijheid der ondernemers.

Genoemd art. 4 verbiedt dan ook categorisch alle in- en uitvoerrechten en quantitative beperkingen, alle discriminaties in prijzen, leveringsvoorwaarden, vervoerstarieven, etc., alle praktijken, die de koper belemmeren in de vrije keus van zijn leverancier, alle overheidssubsidies of door deze opgelegde bijzondere lasten en tenslotte alle beperkende praktijken, die strekken tot verdeling of uitbuiting van markten.

Met name zal de Hoge Autoriteit dus alle relevante factoren zodanig moeten beïnvloeden, dat de marktform die wij „volkomen concurrentie” plegen te

noemen zoveel mogelijk benaderd wordt, zonder daarbij het uiteindelijk doel (zie art. 2) uit het oog te verliezen.

Welke factoren bepalen de marktform?

Zoals wij weten, zijn dat de volgende:

1. Het **aantal** aanbieders en vragers en de **grootteverhoudingen** der bedrijven, met het oog op de invloed, die ieder marktsubject zelfstandig op de prijsvorming kan uitoefenen.

2. De **volkomenheid** van de markt, waarbij wij denken aan de **TRANSPARANTIE** (in hoeverre zijn alle marktsubjecten op de hoogte van de voor hun relevante prijzen en leveringsvoorwaarden?) aan de onderlinge **COMMUNICATIE** (zijn de afzetkanalen, verkooporganisaties, vervoers- en berichtmogelijkheden zodanig, dat iedere koper even gemakkelijk met onverschillig welke verkoper in contact kan komen?) en aan de **HOMOGENITEIT** van de waar (in hoeverre zijn de producten technisch identiek, in hoeverre zijn er dan echter verschillen in transportkosten en zijn er tenslotte kopers- of verkopersvoorkeuren?)

3. De **vrijheid** van markttoe- en -uitreding, alsmede van de te kopen en de te verkopen quantiteiten.

Wat het eerste punt betreft, tracht de Hoge Autoriteit zoveel mogelijk een **ATOMISTISCHE CONCURRENTIE** te bevorderen, door enerzijds het aantal vragers en aanbieders te vergroten en anderzijds te machtige concentraties van ondernemingen te doen ontbinden. Voorheen waren er zes nationale markten, binnen elk waarvan een betrekkelijk gering aantal vragers en aanbieders opereerden.

Als we er van uitgaan, dat een markt een **SAMENHANGEND GEHEEL** is van vraag en aanbod van een bepaalde goederensoort, dan is het duidelijk, dat eerst alle belemmeringen van de vrije circulatie der goederen, zoals opgesomd in art. 4., moesten worden verwijderd, alvorens er sprake was van één gemeenschappelijke markt.

Deze geografische verruiming van de markt geeft het voordeel, dat enerzijds op den duur een specialisatie in de productie kan optreden, terwijl anderzijds nu meerdere ondernemers

met elkaar in open concurrentie treden.

Toch blijven er als gevolg van de slechts partiële integratie, factoren die de onderlinge samenhang van de nationale deelmarkten nog onvolkomen doet zijn.

Daar is ten eerste het TRANSPORTPROBLEEM. Weliswaar zijn thans vrijwel alle discriminaties bij het spoorwegvervoer van kolen en staal opgeheven, op het gebied van de binnenvaart liggen zulke ingewikkelde problemen, dat het nog steeds aanzienlijk duurder is om kolen over de Maas te vervoeren van Namen tot 10 km. voor de Belgisch-Franse grens dan tot 50 km. Frankrijk in.

De volgende etappe betreft het invoeren van directe internationale tarieven (d.w.z. dat de regressie in het tarief voor iedere volgende km. gewoon door blijft lopen bij grensoverschrijding). Men hoopt, dat de zes regeringen en de betreffende spoorwegorganisaties hierover binnenkort tot overeenstemming zullen komen voor wat betreft het spoorwegvervoer.

Tenslotte moet gestreefd worden naar harmonisatie van de tarieven en vervoersvoorwaarden per vervoerstak.

De moeilijkheid is, dat de Hoge Autoriteit in deze geen uitvoerende bevoegdheden heeft en voor een groot deel afhankelijk is van de goede trouw der zes regeringen, die in het Verdrag zijn overeengekomen de vervulling van bovenstaande desiderata na te streven.

Anderzijds schijnt een integratie van de gehele transportsector op den duur onvermijdelijk, als men bedenkt, dat het transport van kolen en staal 40% van het totale vervoer binnen de Gemeenschap uitmaakt.

Nog moeilijker ligt het vraagstuk van de verschillen in BELASTINGSYSTEEM. In Frankrijk b.v. worden geringe directe, maar hoge omzetbelastingen geheven. In Duitsland daarentegen is het precies omgekeerd. Als men bedenkt, dat de omzetbelasting steeds wordt geheven in en volgens de tarieven van het verbruikende land en niet in het land waar de goederen geproduceerd zijn, dan kan men zelf nagaan welke voordelen het in Duitsland concurrerende Franse staal hierdoor heeft boven het in Frankrijk concurrerende Duitse staal.

Er bestaat een commissie-Tinbergen

welke dit vraagstuk bestudeert, maar voorlopig nog niet tot positieve aanbevelingen schijnt te zijn gekomen.

Behalve de verruiming van de markt, heeft de Hoge Autoriteit tot taak de grote KARTELS EN ONDERNEMINGSCONCENTRATIES te ontbinden of in hun activiteit te beperken, voorzover zij de normale concurrentieverhoudingen zouden verstoren.

Gezien het historisch gegroeide belang van deze organisaties, wier activiteiten zeker niet allemaal schadelijk zijn, geeft de Hoge Autoriteit er de voorkeur aan dit probleem langs de weg van onderhandelingen tot een oplossing te brengen.

Op de eind November te houden Najaarszitting van de Algemene Vergadering zullen over het verloop der besprekingen waarschijnlijk belangrijke verklaringen zijn afgelegd, wanneer U dit artikel onder ogen krijgt.

Wat de **volkomen markt** betreft, kunnen wij wijzen op de door de Hoge Autoriteit ingevoerde verplichting tot publicatie van de prijslijsten. Hierdoor wordt de MARKTKENNIS bij de subjecten, ofwel het doorzicht van de markt bevorderd.

Van belang is hier natuurlijk de controle welke de H.A. uitvoert op het daadwerkelijk verkopen volgens de gepubliceerde prijslijsten. Wij wijzen op de aanvullende beschikking van de H.A., volgens welke de producenten tot 2½% van de gepubliceerde prijzen mogen afwijken in hun transacties, mits voor iedere afnemer hetzelfde rabat geldt. De Franse regering heeft deze beschikking inmiddels voor het Gerechtshof aangevochten.

T.a.v. de COMMUNICATIE kan men opmerken, dat de ondernemers nog moeten wennen aan de nieuwe situatie, maar dat het sterk oegenomen onderlinge handelsverkeer er op wijst, dat de traditionele verbindingen zich reeds wijzigen en worden uitgebreid.

De HETEROGENITEIT van 't product tenslotte is iets waar de H.A. weinig aan kan en hoeft te doen. Het is 't goed recht van de ondernemers om te trachten door middel van productdifferentiatie de elasticiteit van de vraag naar het eigen product te verkleinen. Ook zal de Gemeenschappelijke Markt steeds verdeeld blijven in verschillende bekkens, m.h.o. op de transportkosten. Deze verdeling zal nu echter aanzienlijk rationeler zijn dan de willekeurige welke voortvloeide uit de nationale grenzen.

De kopers- en verkopersvoorkeuren tracht de Hoge Autoriteit echter zoveel mogelijk uit te roeien, in het bijzonder voorzover ze op nationaliteiten betrekking hebben.

De verplichting tot non-discriminatoire toepassing der gepubliceerde prijslijsten is hiertoe het geëigende middel.

Tenslotte de **vrijheid** van toe- en uittreding tot de markt, van de hoeveelheden, die ge- en verkocht mogen worden, etc.

Voorzover het de formele vrijheid betreft, hebben we al gezien, dat alle van overheid of kartels uitgaande beperkingen zijn of worden afgeschaft. De Hoge Autoriteit zelf kan alleen in tijden van grote schaarste of depressie een quotaverdeling vaststellen en in minder ernstige situaties zonodig maximum- of minimumprijzen zetten.

Wij willen echter nadrukkelijk de aandacht vestigen op de materiële onvrijheid van toe- en uittreding tot de markt, die er in feite bestaat, als gevolg van de geweldige en tijdrovende investeringen welke met kolenmijnen, staalwerken, enz. gemoeid zijn.

Met name de belangrijke sociale en zelfs macro-economische terugslag, die het sluiten van hele mijnstreken b.v. zou hebben, maken het uittreden tot een kwestieuze zaak.

De klassieke theorie, die een verband legde tussen de in een bedrijfstak gemaakte winst en de toe- of uittreding gaat hier zeker niet op.

Deze macro-economische en sociale consequenties van het invoeren der volledige mededinging richten onze aandacht op een vraagstuk, dat als het ware van de behandelde problematiek het complement vormt: **de mobiliteit van de productiefactoren.**

Als een krachtige concurrentie in de plaats van protectie is gekomen, zullen bepaalde bedrijven en zelfs hele mijnstreken de strijd niet vol kunnen houden.

In dat geval treedt of werkloosheid en kapitaalverlies op of een doeltreffende arbeids- en kapitaal migratie vormt het sluitstuk van de „wonderen der, waar nodig geleide, vrije verkeerseconomie“

Als U het boven geciteerde artikel 2 nog eens leest, zult U merken, dat in de laatste alinea enige addertjes onder 't gras schuilen. Want de moeilijkheid is nu juist om een systeem van volkomen concurrentie te scheppen na een langdurige periode van protectie en kartelafspraken, zonder dat daarbij talloze marginale mijnen en staalbedrijven, die irrationeel in de productie waren, afvallen. Voor het bovengeschetste alternatief waar men dan voor komt te staan, zal in de praktijk een compromisoplossing gevonden moeten worden, waarbij enerzijds de mobiliteit der productiefactoren bevorderd wordt, anderzijds het opheffen der protectie zo geleidelijk geschiedt (hiervoor dienen met name de 5 overgangsjaren), dat de sociale en macro-economische weerslag niet te hard aankomt en door substituutbedrijvigheid opgevangen kan worden.

Inderdaad krijgt de vrije circulatie van arbeidskrachten, althans formeel, binnenkort haar beslag door de invoering van een Gemeenschapswerkpas voor gequalificeerde koten- en staalarbeiders. Materieel wordt de mobiliteit der arbeidskrachten zoveel mogelijk bevorderd door voorlichting, subsidie bij migratie en herscholing, huizenbouw, etc.

De kapitaalconvertibiliteit is weer een vraagstuk, dat niet volledig tot oplossing kan worden gebracht binnen het kader van een partiële integratie, al heeft de H.A. belangrijke deviezenfaciliteiten.

Wij stellen ons voor in het volgende nummer van de Rostra enige principiële vraagstukken te behandelen, die nog niet aan de orde konden komen, zoals:

Is volkomen concurrentie wel gewenst? Is het organiseren er van de enige taak van de Hoge Autoriteit? Wat onderscheidt de Hoge Autoriteit van een superkartel?

En in hoeverre kan deze partiële integratie blijven voortbestaan of is een uitbreiding in bepaalde richtingen noodzakelijk?

R. J. van Bemmelen

Scriptiebloempjes

Dubbelzinnig bloempje I.

Men kan zeggen dat de veranderingen in de lijn der vrouwen geheel ten laste van de kaarsenafdeling komt en dat die in de lijn der mannen dit vrijwel niet doen.

De speld in de hooiberg.

De hulpstoffen gaan verloren in het geheel van het productieproces.

Dat komt van dat gesmijt!

Er komen inderdaad wel enige zelfstandige breierijen voor, die enorme hoeveelheden stukgoed op de markt werpen.

Nieuw procedé.

De oven drukt op de gebakken steen.

Bevrijdingsroes der boekhouders.

De post crediteuren komt in 1944 en 1945 aan de credit- en aan de debet-zijde van de balans voor. Vermoedelijk is dit een gevolg van de abnormale toestand in die jaren.

Dubbelzinnig bloempje II.

Wij zien in de naaizaal meestal meerdere banden, n.l. minstens één colbertband en één broekenband.

VERVANGINGSWAARDEPERIKELEN

Het offer dat een producent brengt bij de verkoop van zijn product wordt bepaald door de vervangingswaarde. De producent kan dit offer alleen nauwkeurig vaststellen, indien hij op een bepaald tijdstip exact weet, welke waardeopofferingen hij zich moet getroosten ter vervanging van het product.

De moeilijkheid is nu, dat in het algemeen geen enkele producent onmiddellijk na verkoop van zijn product tot vervanging overgaat. (c.q. nieuwe productiemiddelen aantrekt). Een exacte waardemeting is dan ten enen male onmogelijk. Prof. Dr. S. Kleerekoper zeg dan ook: „Het kritisch moment van iedere waardemeting is dus steeds een wuil.“

Prof. Dr. A. Mey stelt hier in zijn bekende boek: „Bedrijfsbegroting en bedrijfsbeleid“ tegenover:

„Mijn opvatting is, dat — al moge de waardemeting in hare exactheid niet denkbaar zijn zonder ruilverkeer — het waardeoordeel en de waardeme-

ting niet gebonden zijn aan het feit van het ruilen. Zolang de continuïteit der voortbrenging niet verbroken is en de goederen dus vervangbaar zijn, is de waarde een gegeven, dat weliswaar op elk moment dat men waardeert, aan de prijs op de vervangingsmarkt moet worden ontleend, maar de ruilhandeling zelf niet behoeft om het waardeoordeel met exactheid te bepalen. De waarde van vervangbare goederen welke men bezit is dus wel exact bepaalbaar“.

T.a.v. deze gedachtengang menen wij dat een absoluut goed waardeoordeel alleen maar mogelijk is, indien de eraan ten grondslag liggende waardemeting exact is.

Aanvaarden we dat een exacte waardemeting het ruilverkeer behoeft, dan volgt hieruit dat een juist waardeoordeel de ruilhandeling van node heeft.

Prof. Dr. S. Kleerekoper noemt een onnauwkeurigheid in de waardemeting voortvloeiende uit het niet ter zelfder

tijd in- en verkopen van het product. Het is namelijk zo, dat men ter bepaling van de vervangingswaarde ziet naar de prijs op de inkoopmarkt. Zou men echter werkelijk vervangen dan zou men deze prijs beïnvloeden en dus ook de waarde van het offer. Prof. Dr S. Kleerekoper meent, dat deze onnauwkeurigheid in de regel quantitatief onbelangrijk is.

Daarentegen lijkt het ons dat, wanneer men let op de handelwijze van verscheidene producenten, wel degelijk een belangrijke afwijking kan ontstaan.

Voorts menen wij, dat het — als gevolg van de onzekerheden in het economisch leven — uitermate moeilijk is om over deze afwijking een uitspraak te doen.

Voor de industrie zal de onnauwkeurigheid groter zijn dan voor b.v. de handel, o.a. omdat de industrie meestal met verscheidene inkoopmarkten te doen heeft en de verschijnselen aldaar in de regel complexer van aard zijn. In welke richting zal nu de oplossing van de geschetste moeilijkheid moeten gaan?

Bij de bepaling van het resultaat ener transactie zal men de bedoelde onnauwkeurigheid moeten schatten. Deze schatting draagt uiteraard een subjectief karakter. Wellicht is het mogelijk de theorie te ontwikkelen in een richting die bevredigende normen levert voor het praktisch handelen.

Wij menen dat, in verband met de problematiek die meer in het algemeen voortvloeit uit het niet ter zelfder tijd in- en verkopen van het product, een verdere dynamisering van de vervangingswaardetheorie vereist is. Evenals de sociale economie zal ook de bedrijfseconomie de interessante weg der dynamisering moeten gaan.

Literatuur:

1. Prof. Dr S. Kleerekoper: „Enige beschouwingen over het vraagstuk van de eenheden bij de quantitative analyse in de economie“.

2. Idem: „Grondbeginselen der bedrijfseconomie“, deel I, 5e druk.
3. Prof. Dr A. Mey: „Bedrijfsbegroting en bedrijfsbeleid“. A. Heertje

Naschrift van de redactie

Uw artikel gaat mank aan een verwarring tussen twee problemen t.w. het vraagstuk van het niet samenvallen van ruilmoment en vervangingsmoment (bij bijv. continue verkoop en discontinue vervanging) en dat van de exactheid der offerbepaling op het ruilmoment. Dit zijn in wezen twee geheel verschillende zaken. Het eerste ligt in het vlak van de financiering (discrepantie vervangingswaarde en vervangingsprijs) en staat los van de vraag der exactheid van de bepaling der kostprijs op het ruilmoment. In dit verband verwijzen wij naar A. Meij „Bedrijfsbegroting en bedrijfsbeleid“ pag. 193-194. Het laatstgenoemde probleem is veel essentiëler. Het gaat daarbij om de vraag of de kostprijs op het moment van de ruil exact bepaald kan worden, of dit noodzakelijk is (i.v.m. haar functies) en zo niet in hoeverre dan een benadering geoorloofd is. Men komt hiermede op het terrein van de objectiviteit der vervangingswaardebepaling en daarmede in het vlak van vraagstuk van waarde en winst. Een vraagstuk dat juist in de laatste jaren met name door de publicaties van J. L. Meij (cf. „Kapitaalhandhaving en vervangingswaardetheorie“ in *Economie*, 1946; verder „De waardetheorieën en de bedrijfshuishouding“ M.A.B. Nov. 1954) en zeer recentelijk door de diërede van Pruyt (*Economische Hogeschool te R'dam*, 1954) actueel is geworden. O.i. is dit vraagstuk van fundamenteel belang voor de vervangingswaardetheorie en de daarop gebaseerde leerstukken der bedrijfseconomie. Wij wekken A.H. en ook alle andere Rostra-lezers op, hun gedachten hierover eens te laten gaan. De neerslag ervan plaatsen wij volgaarne in R. E.

H. H. J. Nordeman

Econometristenlied

(Tune: American Petrol)

We must be rigorous, we must
 be rigorous
We must fulfill our role
If we hesitate or equivocate
We won't achieve our goal
We must investigate our
 systems complicate
To make our models whole
Econometrics brings about
Statistical control.

Our esoteric seminars
Bring statisticians by the score
But try to find economists
Who don't think algebra's a chore
Oh we must urge you most
 emphatically
To become inclined mathematically
So that all that we've developped
May some day be applied.

(Economic theory and measurement
1932-1952, Cowles Commission,
Chicago)

Door een gramfoonplatenmaatschap-
pij hier te lande wordt een opname
van deze song overwogen; zoals
de mededeling luidde: „Starring Pee
de Wolff, accompanied by the Sugar
Foot Stompers, directed by H. Norde-
mann”.

Samenvatting van het verslag van de A.I.E.S.E.C.-Amsterdam

In Maart 1953 trad de S.E.F. als lid toe tot de enige internationale organisatie van economische studenten, de A.I.E.S.E.C. (Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales), welke zich o.m. ten doel stelt de organisatie op pariteitsbasis van uitwisselingen van economische studenten tussen de verschillende landen voor het verrichten van stages in bedrijven, de organisatie van studietours en de uitwisseling van gegevens over studieprogramma's (waarbij tot dusver het accent vnl. op het eerstgenoemde lag), en waarvan economische faculteits- en hogeschoolverenigingen lid zijn uit België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Finland, Frankrijk, Italië, Joegoslavië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Saarland, Spanje, Turkije, Zweden en Zwitserland. Wat Nederland betreft zijn lid de studie- resp. faculteitsverenigingen van Rotterdam, Tilburg, Groningen, Amsterdam (Vrije Universiteit) en Amsterdam (Gem. Universiteit).

Het Bestuur der S.E.F. delegeerde destijds de werkzaamheden aan de Heer J. Krul, die op voortreffelijke wijze de basis legde voor de ontwikkeling der A.I.E.S.E.C. te Amsterdam, en hiervoor, als blijk van erkentelijkheid, door het Nederlandse Nationale Comité van de A.I.E.S.E.C. tot „senior member“ werd benoemd.

Daar de Heer Krul in het begin van dit jaar zijn werkzaamheden voor de A.I.E.S.E.C. moest beëindigen, werd ondergetekende verzocht zich met deze taak te belasten.

In Maart j.l. vertegenwoordigde ondergetekende de A.I.E.S.E.C.-Amsterdam op het internat. jaarcongres der A.I.E.S.E.C. te Helsinki. Bijwoning van dit congres is ongetwijfeld van grote betekenis geweest voor onze organisatie. Immers, hierdoor werd het moge-

lijk op onderhandelingsbasis goede plaatsen voor onze studenten in het buitenland te verwerven, terwijl bovendien op dit Congres Nederland werd gekozen als internat. hoofdbestuur voor 1944-'55, waarin ondergetekende als vice-president zitting heeft genomen, hetgeen er mede toe heeft bijgedragen het buitenland duidelijk te maken, dat Rotterdam, reeds veel langer lid, en naast ons het enige Comité dat in A.I.E.S.E.C.-verband in Nederland actief is, niet het enige centrum van economische studie in Nederland is.

Dankzij grote medewerking van de zijde van het Nederlandse bedrijfsleven en het college van B. & W. te Amsterdam, verkreeg de A.I.E.S.E.C.-Amsterdam de mogelijkheid 40 buitenlandse studenten te werk te stellen. Dit was des te meer bevredigend aangezien van de medewerkende bedrijven en diensten verwacht werd dat zij de stagiaires tenminste een vergoeding van f 175.— per maand zouden uitbetalen; (6 buitenlandse stagiaires ontvingen f 200.—, 1 zelfs f 225.— per mnd.) welke bedragen vrijgesteld waren van loon- en inkomstenbelasting. Tenslotte konden 34 Amsterdamse studenten worden uitgezonden, te weten: Denemarken 3, Duitsland 8, Finland 1, Frankrijk 13, Gr. Brittannië 1, Saarland 2, Joegoslavië 6, waartegenover een gelijk aantal in Amsterdam ontvangen werd (vorig jaar resp. 13 uitgezonden en 15 ontvangen).

Daarnaast strekte de bemoeienis van het A.I.E.S.E.C.-Comité zich nog uit tot andere werkzaamheden: huisvesting van de buitenlandse studenten, afsluiten van een verzekering tegen onge-

vallen, ziekte- en ziekenhuiskosten, bagage-verzekering, zowel voor buitenlandse als de Amsterdamse stagiaires, introductie van de buitenlanders bij hun bedrijven, mondelinge en schriftelijke contacten met bedrijven, de gemeente, het buitenland etc. (sedert 27 Maart 1954 werden 543 brieven verzonden). Ook werd door de A.I.E.S.E.C. bemiddeld bij het verkrijgen van visa, verblijfsvergunningen en arbeidsvergunningen, hetgeen dank zij een voortreffelijk contact met autoriteiten, in het bijzonder de Rijksvreemdelingendienst en het Rijksarbeidsbureau. vlot verliep. Tenslotte werden voor de buitenlandse stagiaires nog enige activiteiten georganiseerd, w.o. een excursie naar Rotterdam en een gezamenlijke „Amsterdamse Dag“, inhoudende een bezoek aan de Aalsmeerse bloemenveiling, Luchthaven Schiphol (alwaar het gezelschap ontvangen werd door de Dir., de Heer U. F. M. Dellaert), waarna in „Aviorama“ een lunch werd aangeboden door de Gemeente Amsterdam.

Vervolgens werd nog een rondrit gemaakt door Nieuw-West, en vond een rondvaart plaats door de grachten en haven van Amsterdam (aangeboden door de Ver. De Amsterdamse Haven) terwijl de dag besloten werd met een diner, aangeboden door de Internat. Bedrijfsmachine Mij. (I.B.M.), Amsterdam.

Tet bevordering van het contact tussen de buitenlandse stagiaires werden o.m. wekelijkse bijeenkomsten georganiseerd.

Tevens wil ik niet onvermeld laten dat het eerstvolgende jaarcongres der A.I.E.S.E.C., n.l. in Maart 1955, in Nederland (Rotterdam) gehouden zal worden, met dien verstande dat het congres tenminste 1 dag in Amsterdam zal doorbrengen, waardoor het mogelijk zal zijn de naam van onze faculteit in de enige internationale organisatie van economische faculteits/hogeschool-verenigingen hoog te houden.

Jean G. Morreau

Buitenlandse stages van de A.I.E.S.E.C.

Evenals in 1953 en 1954, zal het ook in 1955 weer mogelijk zijn deel te nemen aan de internationale uitwisseling van economische studenten voor het verrichten van stages in buitenlandse bedrijven.

De duur der stages bedraagt ongeveer 2 à 3 maanden, gedurende welke tijd in een bedrijf in het buitenland praktisch moet worden gewerkt. Door de bedrijven wordt de stagiaire een vergoeding betaald, die voldoende is voor de kosten van huisvesting en voeding en bovendien een klein zakgeld overlaat. Voor rekening van de stagiaire zijn dus: inschrijfkosten, kosten van verzekering en de reiskosten naar en van de verblijfplaats.

De landen, waarheen een stage in principe mogelijk is, zijn België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Finland, Frankrijk, Italië, Joegoslavië, Noorwegen, Oostenrijk, Saarland, Spanje, Turkije, Zweden en Zwitserland.

Zij, die voor deze stages in aanmer-

king wensen te komen, dienen de daartoe bestemde formulieren in te vullen en in te sturen aan: A.I.E.S.E.C., p.a. J. G. Morreau, Ceintuurbaan 222, Amsterdam-Zuid I.

De formulieren zijn verkrijgbaar op het Seminarium voor Bedrijfshuishoudkunde. Opgemerkt moet nog worden, dat bij de keuze van de uit te zenden studenten aan gevorderde studenten en S.E.F.-leden in het algemeen de voorkeur zal worden gegeven.

De ervaringen van hen, die in 1953 en 1954 van deze uitwisselingsmogelijkheden voor het verrichten van een stage in een bedrijf profiteerden, wettigen zeker een grote belangstelling van de zijde van onze studenten.

Anmelding, in verband met de data van het internat. A.I.E.S.E.C.-Congres (zie elders in dit blad) en de voorbereiding der stages en uitwisseling der plaatsen aldaar, vóór 1 Maart a.s.

Jean G. Morreau

P. Velthuys Cz.

econ. drs

Tel. Zaandam (02980) 3315

Repeteert voor cand. ex:

Kostprijs
Financiering
Waarde en Prijs
Geld, Crediet en Bankwezen
Eerstejaarsproef

Voor doct. ex:

Interne Organisatie
Externe Organisatie
Arbeidsvoorwaarden

Marnixstraat 290

Kamer 309

Amsterdam centrum

Vijzelstraat 38

Inlichtingen en besprekingen:

Woensdag 3 tot 4 uur, of na
afspraak, ook gedurende
de vacaties

Maandag 11 tot 12 uur,
of na afspraak, behalve
in Augustus

J. W. Vet

econ. drs

Tel. 34416

Voor doctoraal ex.:

Macro Economie
Openbare Financiën
Geld, Crediet en Bankwezen
Internat. Ec. betrekkingen
Sociale Economie

K. DE POUS

ECON. DRS

VEERSTRAAT 8

Amsterdam-Z.

Telef. 71.55.88

repeteert voor

CANDIDAATS- EN DOCTORAAL-EXAMEN

de onderdelen

SOCIALE ECONOMIE EN BEDRIJFSECONOMIE

AMSTELODAMUM

typt Uw scriptie
wetenschappelijk
verantwoord.

Speciale service
voor spoedwerk

O.Z. Achterburgwal 212
Amsterdam-C.
Tegenover
Oudemanshuispoort
Telefoon 43443

Koopt en verkoopt
Uw
STUDIEBOEKEN
bij

**Boekhandel
J. de Slegte**

AMSTERDAM
Kalverstraat 11-13
(v.h. Rest. Winkels)
Telefoon 32540

W. GRADER

Econ. Drs

repeteert

Doctoraal examen:
Sociale en Bedrijfseconomie

ROERSTRAAT 102hs
TELEFOON 717915